Bebyggda kvarter med adressnummer
Industriområde
Park plantering
Skog övrig mark
Offentlig byggnad
Gång- och cykelbana
Badplats
Nivåkurvor

1977 års upplaga

STADSMÄTNINGSKONTORET

GEORG PALMGREN
stadsingenjör

BENGT FRANZÉN
1:e mätningsingenjör

TURISTKARTA

0 200 400 600 800 1000 M
Skala 1:15 000

Godkänd av sakvisningsgruppen för sprängning. Statens järnvägsverk 1977-02-22

Tr 15

TURISTKARTA

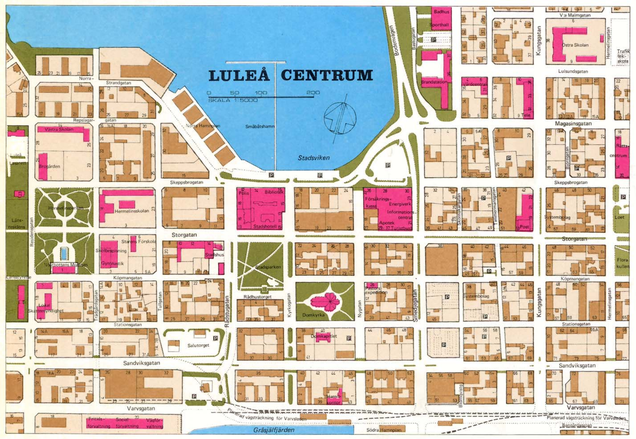

LULEÅ
355 år, men ung som sjutton!

När du är i Luleå kommer du snart att märka att Luleå är en ovanligt vacker stad. Dess centrala del ligger på en halvö och övriga stadsdelar längs stränderna av de många fjärdar som skjuter in kilar här och där i stadsbilden. Stan är modern. Totalt finns här cirka 67 000 människor. Av dessa bor cirka 55 000 i centralorten och övriga på landsbygden. Utanför stan finns Sveriges vackraste skärgård, en arkipelag som består av hundratals öar, öppna för alla. Därutöver — men också i stadens omedelbara närhet — finns mängder av fina bad. Detta och mycket annat står till ditt förfogande. Luleå kommun hälsar dig välkommen hit.

GAMMELSTAD

1621 fick kyrkstaden Gammelstad stadsrättigheter, men då som långt senare knappast stadsmässiga platser. Att en position i ett land är tungt. För Luleå har det i sanning gått via svårigheter och motgångar. Det började redan i inledningsskedet. Man fick nämligen ta till ett kungligt dekret för att få borgarna att flytta till den nya stadskärnan. Det fortsatte via felslagna beräkningar, brandkatastrofer och korsackhärjningar och fram till modernare tid, men också då har utvecklingen tidvis stannat upp.

Första gången Luleå omnämns i skrift är 1339. Vid den tiden och senare drevs en omfattande handel med Stockholm. Den norrbottniske köpmannen förde därför då och längt senare en ambulerande tillvaro mellan sin nordliga utpost och huvudstaden. Många lulebor hade betydande förtroendeuppdrag både hemma och borta. "Botnekarlen" Anders Svensson är ett gott exempel. Han var under en följd av år Fredman i Stockholm och Stockholmsborgmästare där. Bonde i Luleå och borgmästare i Stockholm var på den tiden en möjlig kombination.

UTBILDNINGSEPOKEN

Hösten 1970 inleddes utbildning på universitetsnivå i Luleå och året därefter startade tekniska högskolan sin verksamhet. Vid universitetsfilialen läser ca 700 studerande bl a matematik, nationalekonomi, företagsekonomi, engelska m m. Tekniska högskolan har ca 1 700 studerande. Där utbildas civilingenjörer på en maskinlinje och en geoteknisk linje. Utbildning på maskinlinjen omfattar maskinkonstruktion samt material- och bearbetningsteknik, på geolinjen bl a bergs- och anläggningsteknik, mineral- och prospekteringsteknik. Arbetsvetenskap med bl a ergonomi, socialpsykologi och teknisk psykologi har stort utrymme i utbildningen.

Många anser att denna nya epok i Luleås utveckling och den högre utbildningen understryker Luleås karaktär av skolstad — 12 000 utbildas årligen.

De senaste åren har Luleå expanderat kraftigt. Anledningen har varit projekteringen och mångmiljardprojektet Stålverk 80. Detta är nu skjutet på framtiden, men beräknas bli utbyggt under åttiotalet.

Luleå är dock — teknik och utbildning till trots — en ganska skön fritidsstad. Vi har en underbar skärgård, vi har mängder av fina bad, vi har investerat i fritidsanläggningar och vi skapar fritidsaktiviteter. Hoppas ni skall trivas med allt vi har att erbjuda.
Välkommen!

UTVECKLINGSEPOKER

Luleå har gått igenom flera betydande utvecklingsepoker. Den första inleddes när det bottniska handelstvånget definitivt slopades 1765. Den industri som då började utvecklas baserades främst på skogen. Från Stockholm kom industrimannen Carl Fredrik Liljevalch — han med konstsalongen — med riskvilligt kapital. Han byggde upp en varvsindustri, Oscarsvarvet, som ganska snart fick efterföljare i Christian Gültzau, som satsade pengar i Josefinevarvet. När varvsindustrin i Luleå var mest aktiv sjösattes från ett enda varv fjorton större fartyg per år.

Den andra betydande epoken i Luleå inleddes när järnmalmstillgångarna i Malmfälten började exploateras i slutet av förra seklet och den tredje inleddes med beslut 1943 att anlägga ett statligt järnverk — NJA i Luleå. Det skulle basera sin produktion på råvaror från Malmfälten.

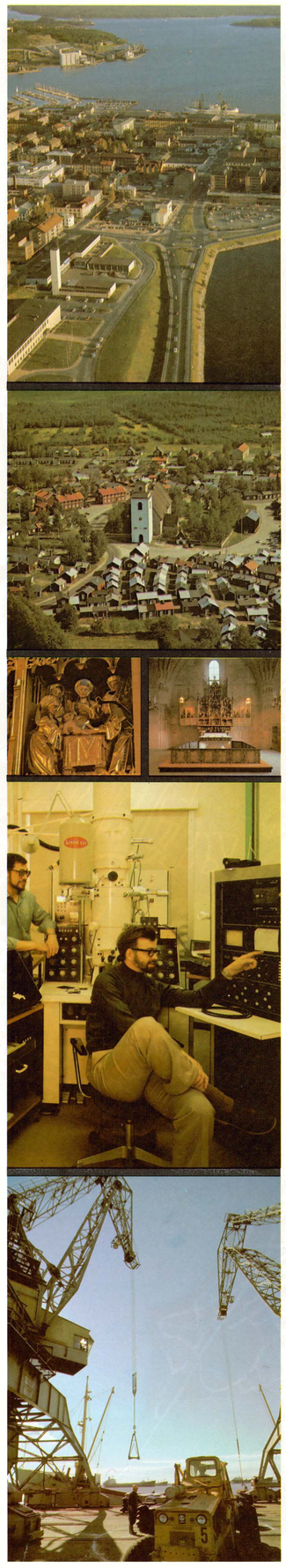

TURISTINFORMATION

Den här kartan vill fylla två funktioner, dels hjälpa dig att orientera dig i Luleå kommun, dels också gå en kortfattad information om vilka anläggningar vi har och var dessa finns. Förhoppningsvis skall du få ut lite mer av din vistelse i Luleå härigenom. Siffersangivelserna hänvisar till motsvarande siffror på kartan.

Bad inomhus

Huvudbadhuset i Luleå ligger nära centrum, cirka 400 meter från korsningen Storgatan/Smedjegatan. Här finns bassäng, bastu, karbad m m.
Sporthallen — en av Norrlands större — är sammanbyggd med badhuset. Turistbyrån ger information om öppethållande m m.
Cirka fem kilometer från centrum ligger bostadsområdet Hertsön. I centrumläggningen där finns bl a badhus, sporthall, ungdomsgård m m.
Också i Gammelstads centrumanläggning finns badhus och sporthall.
Råneå, ca 30 km från Luleå har badhus med 25-metersbassäng.

Bad utomhus

Gültzauudden, nära centrum är ett naturskönt fritidsområde med bad, tennisplan m m.

1. Luliviksbadet.
2. Likskärs badplats.
   Ligger på gränsen till den yttre skärgården. Förbindelse med båt från Ettans båthamn (Se turlistor i Turistbyrån).
3. Klubbviken.
   Här gäller samma förhållanden som för Likskär.
4. Storsandsbadet.
5. Kängsöbadet.
   Ligger strax utanför Råneå, ca 30 km från Luleå centrum. Här finns bl a parkeringsplats för husvagnar, strövområden med rastplatser, båthamn med gästplatser m m.
   Lulsundsbadet.
   Ett av Luleås många kvartersbad. Ligger bara något hundratal meter från Campingplatsen vid Björkskatafjärden.
   Svartöstadens badplats.
   Ett annat av våra kvartersbad, cirka tre km från centrum, strax bortom malmkajen.
   Notviksbadet.
   Ännu ett av kvartersbaden, ca 4 km från centrum vid Norra stadsfjärden och Lule älv.
   Trojltjärnsbadet — kvartersbad i Bergnäset.
6. Sigfridsöbadet.
7. Näsetbadet.
8. Mättaundsbadet.
9. Klöverträskbadet.
10. Bjurträskbadet.
11. Niemiselbadet.
12. Rörbäcksbadet.

Bowling

Banor finns i centrumbadets sporthallsdel.

Camping

Luleå kommuns campingplats finns vid Skogsvallen och nära Björkskatafjärden. Förutom tältplatser innehåller den också stugor och vandrarhem.

Elljusspår

Information genom Luleå kommuns fritidskontor, tel. 0920 - 930 00.

Fiske

Inom Fyrkanten (Luleå, Boden, Älvsbyn och Piteå) finns en mängd kortfiskevatten. Domänverket har för vissa sjöar infört ett gemensamt kort som kan köpas i Turistbyrån. För övriga enskilda vatten säljes fiskekort av fiskerättshavarna.
I Lule älv mellan Lövudden och Tjuvhomsundet är sportfisket fritt, (gäller ej lax).

13. Stora Stentträsket.
14. Hovlossjön.
15. Råne älv.
16. Andträsket.
17. Mettträsket.
18. Lule älv.
19. Nedre djuptjärnen.
20. Skättestjärnen.
21. Lule älv (nätfiskeområde).

Nätfiskekort

21. I Lule älv, nära centrum, finns ett område där nätfiske är tillåtet under viss tid av året. Fiskekort kan lösas i bl a Turistbyrån.

Fritt fiske

Sportfiske med rörligt redskap är fritt inom område 21 i Lule älv samt i havet (gäller ej lax). Med havet avses vattnet utanför Tjuvholmssundet, utanför Klubbnäset, utanför en linje Likskärs östra udde—Kälkholmens södra udde, utanför en linje från Laxögrundet och i västlig riktning mot Rånlandet samt utanför en linje Laxögrundet—Brändholmens östra udde.

Golf

22. Rutviks golfbana.

Gästhamnar

Ettans båthamn i Södra hamnen, 300 meter från Luleås centrum. Där finns bl a bensinstation.

5. Kängsön i Råneå. Bensin inne i samhället, ett par kilometer från hamnen.

Husvagnsparkering

Kan ske i begränsad omfattning på campingplatsen vid Skogsvallen i Luleå. (Centralorten)

5. Kängsön i Råneå har speciell campingplats för husvagnar.

Idrottsplatser

Skogsvallen i centrala Luleå. Huvudarena för Luleå kommun.
Hertsö idrottsplats i bostadsområdet med samma namn. Fem km från centrum.
Gammelstads idrottsplats, ca en mil från centrum.
Bergnäsets idrottsplats, tre km från centrum.
Korpcentra på Örnäset. Tre km från centrum.
Råneå idrottsplats, 30 km från centrum. Tel. 0924 - 110 11.
Övriga idrottsplatser är kopplade till kommunens växel, tel. 0920 - 930 00.

Issport

Ishallen Delfinen, två km från centrum på Skutvikens industriområde.

Skidsport

Utförsåkning

23. Mättsundsbacken. Stor anläggning med flera liftar, restaurang m m.
    Ormberget. Teknikbacke med replift.

Förteckning över gator med hänvisning till kartan

Skytte

Knöppelsens skjutbanor för gevär, pistol, skeet m m.

Sporthallar

Information i Turistbyrån.

Vandrarhem

Ett åttiotal bäddar i Luleå campingplats. Ruta 5 G på omstående sida.

Sevärdheter

30. **Brändöskär (Uddskär)**
    On i yttersta havsbandet. Här har gammal traditionsrik fiskemiljö bevarats kring ett strävt och enkelt 1700-talskapell. En vacker lagun med djupt vatten utgör en utmärkt ankringsplats.
31. **Bälingeberget,**
    naturreservat med unik flora och fauna, klapperstensfält m m. Strövstigar och rastplatser.

Domkyrkan
Domkyrkan byggdes på 1890-talet, då staden bara hade ca 5 000 invånare. Den ligger på samma plats, som den vid stadsbranden 1887 nedbrunna kyrkan från 1790. Det 67 meter höga tornet dominerar stadsbilden. Kyrkan genomgick 1938 en genomgripande inre restaurering. Ursprungliger församlingskyrka för Luleå stad blev den 1904 domkyrka i landets till ytan största stift, omfattande Norrbottens och Västerbottens län.

Fiskelägen

32. Brändön.
30. Brändöskär.
33. Hindersön.
34. Junkön.
35. Kallax.
36. Kluntarna.
39. Småskären.

Friluftsmuséet.
Friluftsmuséet ligger i Gammelstad och uppvisar en genuin norrbottnisk bebyggelse.

Gammelstad
Gammelstad ligger 10 km nordväst om Luleå centrum. Sedan medeltiden kyrkplats i en socken, som ursprungligen var lika stor som Norrbottens län. Gammelstad har kvar mycket av sin säregna ålderdomliga karaktär. Kyrkan — det förnämsta byggnadsmonumentet norr om Uppsala — fullbordades i slutet av 1400-talet och dekorerades av den tidens skickligaste kyrkomålare. Det dyrbara altarskåpet är tillverkat i Antwerpen omkring 1520. Av den medeltida inredningen finns ännu korstoiar kvar. Predikstolen är ett praktfullt arbete från 1700-talet av Nils Fluur. Runt kyrkan grupperar sig mänghundrade kyrkstugor till den största kyrkstaden. Kyrkstugorna användes ännu i dag av sina ägare — sockenbor i Nederluleå — under de stora kyrkhelgerna.

37. **Melderstein bruk,**
    gammal herrgårdsbyggnad, relik från järnmalmsepoken på 1700- och 1800-talen. Bruket är nu fritidsgård med kristen prägel. Beläget ca 10 km nordväst om Råneå.

Norrbottens Järnverk
Statsägt järnverk som etablerades 1943 och som baserar sin produktion på malm från de norrbottniska malmfälten. Årsproduktionen är ca 1,2 miljoner ton stål och stålämnen. Järnverket (NJA) sysselsätter ca 4 500 anställda.

Norrbottens Museum
med stora samling kulturföremål, utställningar m m från Norrbotten. Specialité: Lapska samlingar från samernas hela utbredningsområde.

Råneå kyrka
Sommaren 1942 begynte arbetet på Råneå första sockenkyrka, kallad S:t Pers kapell. Den rymde omkring 350 besökare. Snidarmästaren Nils Fluur prydde helgedomen 1701. Ny klockstapel restes 1748 av byggm Hans Biskop. Bevarade korskrank och snidade pelare är hans verk. 1765 anskaffades en orgel med tio stämmor "för det orediga sjungandets skull". Den nuvarande kyrkan uppfördes 1854—57. Predikstolen placerades ovanför altaret. November 1955—juni -57 skedde en genomgripande förnyelse av helgedomen: en märklig korksiuptur utförd av bildhuggare Erik Sand, bekvämare bänkar, en ny utmärkt orgel, byggd av Grönlunds orgelfabrik samt ett andaktsrum, inrättad för veckogudstjänster, enskild andakt, själavårdande samtal och bikt.

15. **Råne älvdal.**
    Naturskön del av det norrbottniska skogslandet. Tillfälle till fiske, bad, camping m m.
38. **Selets bruk.**
    Beläget ca 3 mil väster om Luleå. Gammal masugn och vacker natur. Masugnen är en relik från järnmalmsepoken i tidigare seklers Norrbotten.
39. **Småskär.**
    Denna ö donerades av drottning Kristina till dåvarande borgare i staden. Här finns bl a ett enkelt och vackert 1700-talskapell. Från ankringsplatsen — Bullerhamnsviken — och över hela ön går strövstigar.

LULEÅ KOMMUN

TECKENFÖRKLARING

- Kommungräns
- Riksväg
- Länsväg
- Järnväg
- Tätort

Skala 1:200 000

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10km

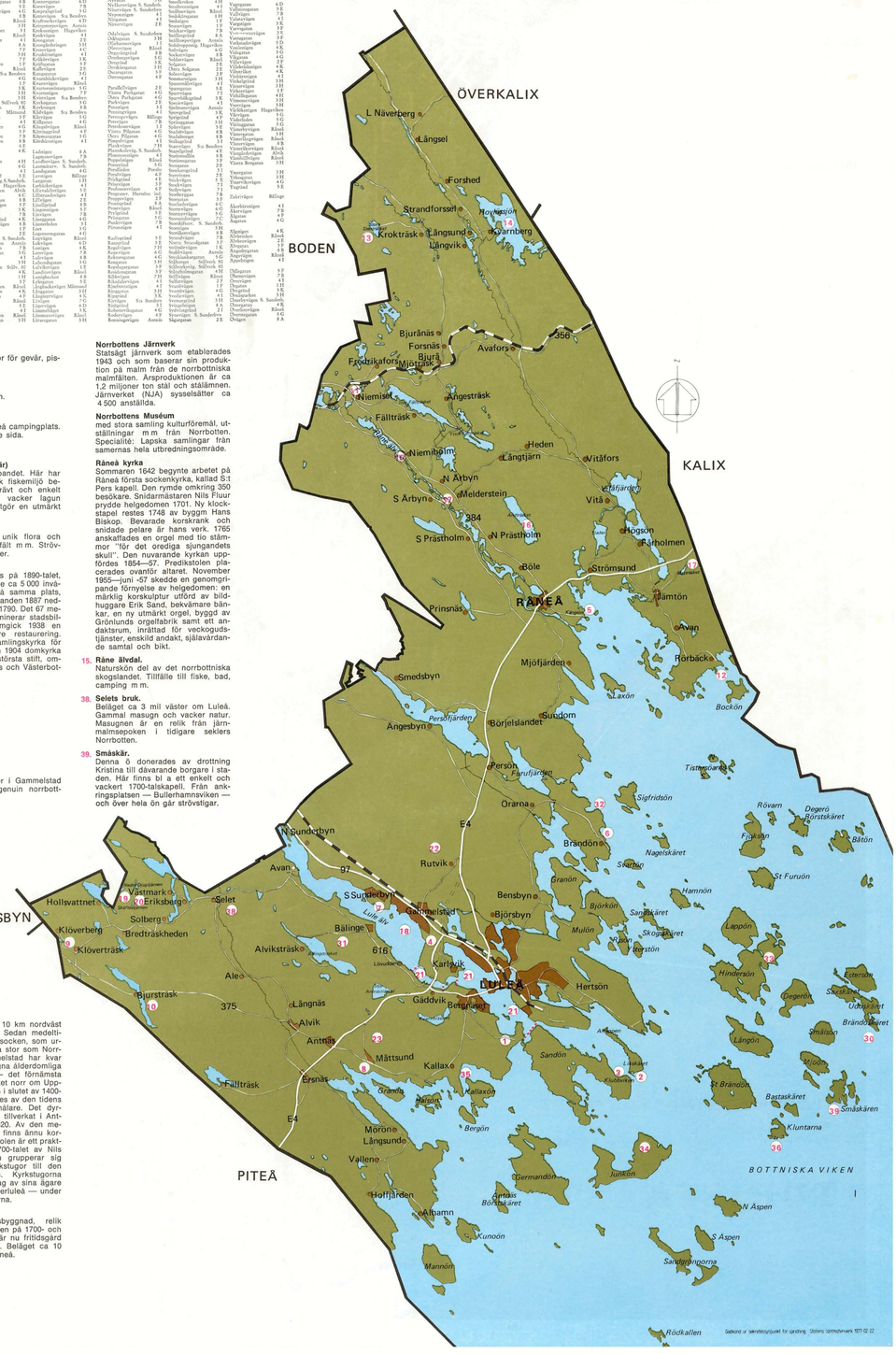
ÖVERKALIX
L Nävberg
Längsel
Forshed
Strandforsen
Hovlossjön
Krokträsk
Långsund
Långvik
Svartberg
BODEN
Bjurånäs
Forsnäs
Bjurträsk
Fredrikafors
Mjölkträsk
Avafors
356
Niemisel
Ängesträsk
Fällträsk
Heden
Niemisjön
Långtjärn
Vitåfors
KALIX
N Arbyn
Vitåfjärden
S Arbyna
Meldersteinn
Vitå
384
S Prästholm
N Prästholm
Hogsön
Fårholmen
Böle
Strömsund
RÅNEÅ
Tamtön
Prinsnäs
Avan
Mjöfjärden
Hörbäcka
Smedsbyn
Laxön
Bockön
Ängesbyn
Persfjärden
Börjelslandet
Sundom
Person
Furufjärden
Tistrecrans
Örarna
Sigfridsön
Rövarn
Degerö Börstskäret
Fiskön
Båtön
Brändön
Nagelskäret
Skarhön
Granön
Hamnön
Bensbyn
Björkön
Björsbyn
Sandskäret
Mulön
Skogsskäret
Hertsön
Lappön
Hindersön
Edersön
Degerön
Sandskäret
Udderskäret
Brändöskäret
Smålsön
Längön
Mjölön
St Brändön
Bastaskäret
Småskären
Kluntarna
BOTTNISKA VIKEN
N Äspen
S Äspen
Sandgrönnorna
Rödkallen
ÄLVSBYN
Hollsvattnet
Klöverträsk
Klöverträsk
Sundsbyn
Avan
Rutvik
Sundsbyn
Hindersön
Bälinge
Alvikträsk
Alvik
Aleå
Bjurträsk
Fällträsk
Ersnäs
Anttnäs
Mättsund
Kallax
Gäddvik
Bergnäset
Karlsvik
LULEÅ
Hertsön
Sandön
Kallaxön
Bergön
Germandön
Junkön
Antnäs Börstskäret
Mörön
Långsundo
Vallene
Hoffjärden
Alhamn
Kunoön
Mannön
PITEÅ
Svartöstaträsket
Gammelstad
Gammelstadsviken
Luleå
Råneå
Råneå älv
Lule älv
Lule älv
Lule